

Uitspraak Geschillencommissie Kifid nr. 2023-0625

(mr. dr. S.O.H. Bakkerus, voorzitter en J.E.M. Sünnen, secretaris)

Datum uitspraak	14 augustus 2023
Klacht van	De consument
Tegen	N.V. Schadeverzekering-Maatschappij Bovemij, h.o.d.n. Toyota Polis, gevestigd te Nijmegen, verder te noemen de verzekeraar
Aard uitspraak	Bindend advies
Uitkomst	Vordering afgewezen
Bijlage	Relevante bepalingen uit de voorwaarden

Samenvatting

Autoverzekering. Aanrijding. Bijzondere manoeuvre. De auto van de consument en de auto van een ander ('de tegenpartij') zijn met elkaar in botsing gekomen. De verzekeraar heeft de aansprakelijkheid van de consument erkend, omdat de consument achteruit uitparkeerde en hij de tegenpartij geen voorrang heeft verleend. De verzekeraar heeft de tegenpartij schadeloosgesteld, het aantal schadevrije jaren van de consument verlaagd en de premie voor zijn autoverzekering verhoogd. De consument is het hiermee niet eens, omdat hij klaar was met achteruit parkeren en stilstond om zijn navigatie in te stellen voordat hij wegreed. Toen is de tegenpartij tegen hem gebotst. De commissie is van oordeel dat niet is komen vast te staan dat de consument zijn bijzondere manoeuvre had afgerond. De vordering van consument wordt afgewezen.

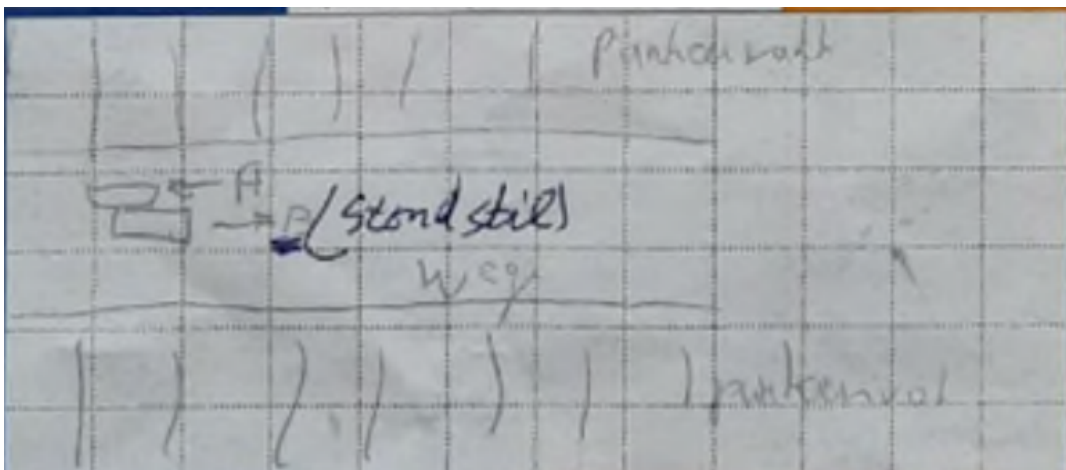
I. Procedure

- I.1 De behandelend commissie, verder te noemen de commissie, beslist op basis van het reglement en op basis van de door partijen aan Kifid ingestuurde documenten inclusief bijlagen. Het gaat om: 1) het klachtformulier van de consument; 2) de aanvullende stukken van de consument; 3) het verweerschrift van de verzekeraar; 4) het aanvullende verweer van de verzekeraar, 5) de repliek van de consument en 6) de dupliek van de verzekeraar.
- I.2 Partijen zijn opgeroepen voor een hoorzitting op 11 mei 2023. Op de hoorzitting was de consument digitaal aanwezig. Namens de verzekeraar was fysiek aanwezig: De heer [naam 1], supervisor schade en digitaal aanwezig: Mevrouw [naam 2], schadebehandelaar.
- I.3 De consument en de verzekeraar hebben gekozen voor een bindend advies. Dit betekent dat partijen elkaar aan de uitspraak kunnen houden.

2. Het geschil

Wat is er gebeurd?

- 2.1 De consument heeft een autoverzekering met dekking voor wettelijke aansprakelijkheid en volledig casco bij de verzekeraar. Tussen de partijen zijn de voorwaarden 'Toyota Autoverzekering, polisvoorwaarden TOY202006A' (hierna: de voorwaarden) van toepassing. De relevante bepalingen uit deze voorwaarden zijn in de bijlage van deze uitspraak opgenomen.
- 2.2 Op 2 juni 2021 heeft er tussen de consument en een derde (hierna: de tegenpartij) een aanrijding plaatsgevonden. De consument en de tegenpartij hebben samen een aanrijdingsformulier ingevuld en ondertekend. De consument heeft op een later moment het aanrijdingsformulier met blauwe pen aangevuld en de verzekeraar het aanrijdingsformulier toegestuurd. De samen met de tegenpartij ingevulde stukken zijn in de kleur grijs zichtbaar en de toevoegingen van de consument zijn in de kleur blauw zichtbaar .
- Bij 'toedracht' is aan zijde B (de consument) in de kleur blauw 'stond geparkeerd/stond stil' aangevinkt.
 - Op de 'situatieschets' is in grijze kleur te zien dat auto A (de tegenpartij) rechts op de weg is getekend en auto B schuin in midden van de weg is getekend met de neus van de auto de andere richting op. Beide auto's raken elkaar op de schets aan de linkerzijde. In de kleur blauw heeft de consument bij voertuig B de tekst toegevoegd 'stond stil'.

Figuur 1- Situatieschets uit het aanrijdingsformulier

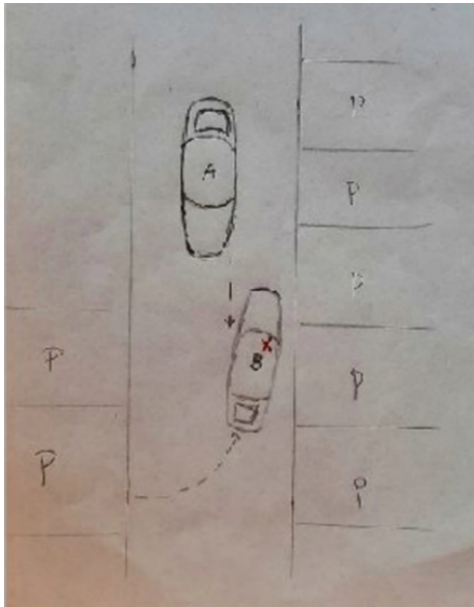
- Bij 'Mijn opmerking' van voertuig A staat in het grijs 'Met passeren auto's'. Bij voertuig B heeft de consument met de kleur blauw toegevoegd 'Ik stond stil, bestuurder A reed tegen mijn linker achter spatbord'. Het voorblad is door beide partijen ondertekend in de kleur grijs.
- Op het blad 'thuis invullen en direct doorsturen aan uw assurantietussenpersoon of aan uw verzekeraar' heeft de consument ingevuld dat de hijzelf 0 km per uur reed en de tegenpartij 10 km/u. Bij de vragen 'wie is naar uw mening aansprakelijk? Waarom meent u dat?' heeft de consument ingevuld: 'de bestuurder van de auto A die tegen mijn auto B aanreed. Auto B stond stil.' De consument heeft dit blad op 1 juli 2021 ondertekend.

2.3 Nadat in oktober 2021 was gebleken dat de tegenpartij aansprakelijkheid niet erkende, omdat de consument achteruit een parkeerplaats verliet, heeft de verzekeraar op 17 november 2021 de opgevraagde getuigenverklaring van de partner van de consument ontvangen. De partner van de consument verklaart als volgt:

*'Ik was medepassagier van auto B. Wij stonden geparkeerd op een van de parkeervakken langs de [straatnaam] (achter het winkelcentrum [naam winkelcentrum]). Deze weg ligt in een **30 km zone**. Onze auto B verliet **achterwaarts** het parkeervak en stond daarna stil aan de rechterkant van de weg (zie tekening op pagina 3). Bij het uitparkeren werd het verkeer op de weg niet gehinderd. De tegenpartij (Auto A) reed met **ongeveer 25 km/u** door de nauwe straat en raakte daarbij onze auto B **die stil stond**. Er was aan de rechterkant voor auto A voldoende ruimte om onze auto niet te raken, na haar aanrijding reden er nog 2 auto's in dezelfde richting die geen problemen hadden met het passeren van onze stilstaande auto!*

De bestuurder van auto A heeft een slechte rijstijl, dat blijkt uit de vele aanrijdingen die ze veroorzaakt heeft. Ze had bovendien met haar grote bak (een oude Citroen C4) erg veel haast! Het aanrijdingsformulier moest daardoor heel snel ingevuld worden, zodat wij de door haar (foutief) geschetste tekening op het aanrijdingsformulier niet hebben kunnen bekijken. Om tijd te winnen heeft ze ons zelfs geholpen om de gegevens van ons rijbewijs op te zoeken en in te vullen op het formulier, daar had ze kennelijk veel ervaring mee. Deze mevrouw vertelde ons ook nog dat ze veel aanrijdingen heeft veroorzaakt; ze heeft zelfs een verzekering om haar noclaim-korting te behouden!

Verder verklaart de partner van de consument dat auto B ongeveer 15 seconden stilstond. Daarnaast heeft de getuige een situatieschets gemaakt:

figuur 2 – situatieschets getuigenverklaring

- 2.4 Op 23 mei 2022 heeft de verzekeraar de consument bericht dat hij aansprakelijk is voor de aanrijding, omdat hij de tegenpartij geen voorrang heeft verleend terwijl hij bezig was met het uitvoeren van een bijzondere verrichting. De verzekeraar heeft hierbij aangegeven dat hij de tegenpartij schadeloos had gesteld en dat de aanrijding invloed heeft op zijn opgebouwde schadevrije jaren.
- 2.5 Op aanvraag van de consument heeft hij op 8 juli 2022 de lezing van de tegenpartij ontvangen. Deze is als volgt:
- “Wij stonden stil op de weg. Ik reed rechts van de weg om rechtdoor te rijden. De tegenpartij was net uit de parkeerplaats gedraaid en stond nog wat schuin op de weg en reed toen rechtdoor. Hierdoor schaafden we langs elkaar. Mijn linkerkant van de auto was geschaafd van linker voordeur tot linker achterzijde.
De tegenpartij had schade aan de linkerzijde aan de achter zijkant op het moment dat ik er langs ging stopte hij en bleef staan ipv door te rijden dan was er niks gebeurd hierdoor raakten wij elkaar.”*
- 2.6 Nadat de consument op 4 augustus 2022 de verzekeraar had verzocht om een herbeoordeling, heeft de verzekeraar de consument geïnformeerd dat zijn standpunt niet wijzigt.
- 2.7 Op 20 oktober 2022 heeft de verzekeraar de consument geïnformeerd dat per 15 januari 2022 de schadevrije jaren zijn aangepast van 11 naar 6 schadevrije jaren. De consument betaalt over een periode van 5 jaar € 1.172,- meer premie als gevolg van de aanrijding.

De klacht en vordering

- 2.8 De consument vordert herstel van zijn schadevrije jaren en schadevergoeding van € 800,- voor door hem gemaakte telefoonkosten, gederfde inkomsten voor de tijd, energie en het zinloos wachten op de klantenservice van de verzekeraar. Daarnaast vordert de consument een verlaging van het terug te betalen bedrag voor het herstel van zijn schadevrije jaren. Deze vordering steunt, kort en zakelijk weergegeven, op de volgende grondslag.
- 2.9 De consument vindt dat de verzekeraar zijn schadevrije jaren ten onrechte heeft verlaagd en dus de premie ten onrechte heeft verhoogd, omdat hij niet aansprakelijk is voor de aanrijding. Nadat hij was uitgeparkeerd, stond de consument stil aan de rechterkant van de weg om de navigatie in te stellen en zijn weg te vervolgen. De tegenpartij heeft een fout gemaakt. Zij reed te hard, was gehaast, had alle mogelijkheid om ruimer om de auto te rijden maar had een slechte rijstijl en is tegen de auto van de consument gebotst. Door haar ongeduld heeft de aanrijding kunnen plaatsvinden. Een voertuig dat stilstaat en wordt aangereden kan niet aansprakelijk worden gehouden. De verzekeraar heeft zijn schadevrije jaren dan ook ten onrechte aangepast.
- 2.10 De klantenservice van de verzekeraar is daarnaast onderbemand en moeilijk bereikbaar en als er contact was, was de klantenservice onvriendelijk. Voor alle telefoonkosten naar de klantenservice en het zinloze wachten vordert de consument een vergoeding.
- 2.11 Tot slot is er in totaal een schade van € 1.986,61 uitgekeerd, bestaande uit € 928,88 aan (casco) schade van de consument en € 1.057,73 aan schade van de tegenpartij. De consument stelt dat als hij aansprakelijk wordt bevonden, hij alleen de schade van de tegenpartij van € 1.057,73 moet terugbetalen om de schadevrije jaren te herstellen. Dit omdat hij allrisk casco verzekerd is en zijn eigen schade geen effect moet hebben op de schadevrije jaren.

Het verweer

- 2.12 De verzekeraar stelt dat hij de voorwaarden op juiste wijze heeft toegepast, omdat hij als gevolg van de aanrijding schadevergoeding heeft uitgekeerd aan zowel de consument (eigen cascoschade) als aan de tegenpartij. De verzekeraar stelt daarbij dat alle schade-uitkeringen effect hebben op de schadevrije jaren, waaronder de eigen voertuigschade. Daarom moet het volledige bedrag worden terugbetaald voor herstel van de schadevrije jaren.
- 2.13 Ter onderbouwing van zijn stelling, dat hij de schadevrije jaren van de consument terecht heeft verlaagd, stelt de verzekeraar dat hij schade heeft uitgekeerd aan de tegenpartij, omdat op basis van de stukken de consument aansprakelijk is. Uit het schadeformulier blijkt dat de consument midden op de weg stond en geen vrije doorgang aan de tegenpartij heeft verleend.

Langdurig stilstand blijkt niet uit het door beide partijen ondertekende aanrijdingsformulier of ander wettelijk bewijs. Hieraan doet niet af dat de consument op het schadeformulier teksten heeft bijgeschreven. De tegenpartij heeft niet erkend dat de consument met de auto stilstond toen de aanrijding plaatsvond. De partner van de consument heeft een verklaring afgelegd. Zij verklaart dat de consument achteruit uit het parkeervak reed. Op de tekening geeft de partner van de consument aan dat de consument vooruit het parkeervak heeft verlaten. Volgens de partner van de consument stond de consument stil op moment van aanrijding. De partner van de consument is een partijgetuige en op grond van 164 Rechtsvordering (Rv) niet bruikbaar. Daarbij komt dat de partner van de consument een financieel belang heeft.

- 2.14 De uitgekeerde schade is niet meer dan de premie die de consument over de periode van 5 jaar extra gaat betalen. De consument is daarom niet geadviseerd de schade voor eigen rekening te nemen.

3. De beoordeling

Inleiding

- 3.1 De vragen die in deze zaak centraal staat is of de verzekeraar de schadevrije jaren van de consument mocht verlagen en de premie voor de verzekering mocht verhogen.
- 3.2 De verzekeraar stelt dat de consument jegens de tegenpartij aansprakelijk is voor de ontstane schade door de aanrijding, omdat de consument bezig was een bijzondere manoeuvre uit te voeren. Hij was namelijk aan het uitparkeren en hij heeft de tegenpartij toen geen voorrang verleend. Als gevolg hiervan heeft de verzekeraar in het verzekeringsjaar schadevergoeding uitbetaald. Hij mocht de schadevrije jaren van de consument dan ook verlagen en zijn premie verhogen.
- 3.3 De consument betwist gemotiveerd, dat hij aansprakelijk is voor de aanrijding. Hij voert aan dat hij de bijzondere manoeuvre al had afgerond. Hij stond rechts van de weg en stelde zijn navigatie in om zijn weg te vervolgen. De verzekeraar heeft daarmee ten onrechte de schade aan de tegenpartij uitgekeerd en de schadevrije jaren van de consument verlaagd.
- 3.4 Gelet op de gemotiveerde betwisting van de consument ligt het op de weg van de verzekeraar om te bewijzen dat de consument aansprakelijk is voor de aanrijding en de verzekeraar terecht de schade van de tegenpartij heeft uitgekeerd met gevolg voor de schadevrije jaren van de consument.

Waar moet de commissie rekening mee houden?

- 3.5 Bij de beoordeling van de vraag of de aanrijding te wijten is aan de consument zijn de wettelijke verkeersregels van belang. In artikel 54 Reglement Verkeersregels en Verkeerstekens 1990 (RVV) staat het volgende:

“Bestuurders die een bijzondere manoeuvre uitvoeren, zoals wegrijden, achteruitrijden, uit een uitrit de weg oprijden, van een weg een inrit oprijden, keren, van de invoegstrook de doorgaande rijbaan oprijden, van de doorgaande rijbaan de uitrijstrook oprijden en van rijstrook wisselen, moeten het overige verkeer voor laten gaan.”

- 3.6 Een bijzondere manoeuvre wordt als afgerond beschouwd als het voertuig de weg weer vervolgt en een bepaalde afstand aflegt of wanneer het voertuig al zodanig lang stilstaat dat een objectieve en dus onafhankelijke toeschouwer de bijzondere manoeuvre als beëindigd zou hebben beschouwd.¹ Dit laatste wordt ook wel ‘disculperende stilstand’ genoemd.

De toepassing in deze zaak

- 3.7 Naar het oordeel van de commissie mocht de verzekeraar op basis van de informatie in het dossier concluderen dat de consument op het moment van de aanrijding de bijzondere verrichting nog niet had afgerond. Hij mocht dus aannemen dat de consument nog bezig was met uitparkeren. De commissie licht haar oordeel hieronder toe.
- 3.8 De situatieschets op het aanrijdingsformulier, dat de consument en de tegenpartij hebben ondertekend, toont dat de auto van de consument zich op het moment van de aanrijding schuin op de weg bevond. Ook op de situatieschets van de getuige staat de auto van de consument schuin op de weg. De tegenpartij verklaart dat de consument net uit de parkeerplaats was gedraaid, wat schuin op de weg stond, toen rechtdoor reed en stopte en bleef staan. Op het aanrijdingsformulier staat verder dat de auto van de consument aan de linkerachterzijde van de auto beschadigd is. Dit schadebeeld in combinatie met de situatieschetsen en de verklaring van de tegenpartij bevestigt dat de consument schuin op de weg stond. En dat leidt tot de conclusie dat de consument op het moment van de aanrijding nog niet klaar was met zijn bijzondere manoeuvre van het uitparkeren.
- 3.9 Aan het voorgaande, en in het bijzonder de situatieschetsen en de schade aan de auto van de consument, kan niet afdoen dat de consument een andere verklaring voor de aanrijding heeft. Dit geldt ook voor de verklaring van de partner van de consument dat de consument het verkeer niet hinderde. Die verklaring komt niet overeen met de situatieschetsen en de lezing van de tegenpartij.

¹ Zie bijvoorbeeld GC uitspraak 2020-867 en 2017-832

Ten overvloede wijst de commissie erop dat de verklaring van de partner van de consument geen partijgetuigenverklaring is in de zin van artikel 164 Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering. De getuige is geen partijgetuige en wordt hiermee ook niet gelijkgesteld. Aan die verklaring komt dus vrije bewijskracht en geen beperkte bewijskracht toe.

- 3.10 De consument en de verzekeraar hebben nog gediscussieerd over de vraag of er sprake was van een disculperende stilstand aan de zijde van de consument. Wat ook zij van de tijd dat de auto van de consument heeft stilgestaan, die auto stond schuin op de weg. Een objectieve en dus onafhankelijke toeschouwer zou de bijzondere manoeuvre van de consument niet als beëindigd hebben beschouwd. Van disculperende stilstand is geen sprake.

Fouten van de tegenpartij

- 3.11 De consument stelt nog aanvullend dat de tegenpartij niet vrijuit gaat, omdat zij te hard heeft gereden. Dat de tegenpartij te hard heeft gereden is niet komen vast te staan. Op het door de consument zelf in te vullen blad van het aanrijdingsformulier is door de consument vermeld dat de tegenpartij ongeveer 10 km per uur reed. In de verklaring van de getuige is een snelheid van 25 km per uur genoemd. Ter plaatse was een 30 km zone en daarmee heeft de tegenpartij binnen de daartoe gestelde normen gereden.
- 3.12 De getuige heeft verklaard dat de tegenpartij een slechte rijstijl heeft, veel aanrijdingen heeft veroorzaakt. Ook zijn twee andere auto's de consument gepasseerd zonder de auto te raken. Uit deze stellingen kan niet de conclusie worden getrokken dat de tegenpartij ook daadwerkelijk een fout heeft gemaakt bij deze aanrijding. Bewijzen hiervan ontbreken.

Herstel van de schadevrije jaren?

- 3.13 De consument vordert nog aanvullend dat hij voor het herstel van de schadevrije jaren slechts de schade moet terugbetalen die is uitgekeerd aan de tegenpartij. Voor toewijzing van deze vordering bestaat geen grond. In de voorwaarden staat namelijk: "Is in een verzekeringsjaar een schadevergoeding uitbetaald of verwachten wij te moeten betalen? Dan krijgt u minder korting" en "U mag de schade ook zelf betalen. U kunt dit doen tot 12 maanden nadat wij de schade hebben vergoed." Hieruit vloeit voort dat ook de uitkering van de schade aan de eigen auto binnen 12 maanden aan de verzekeraar moet worden terugbetaald om het aantal schadevrije jaren te herstellen.

Conclusie

- 3.14 De verzekeraar mocht zich op het standpunt stellen dat de consument aansprakelijk is voor de schade als gevolg van de aanrijding met de tegenpartij. De verzekeraar mocht het aantal schadevrije jaren van de consument verlagen omdat hij door de aanrijding schade-uitkeringen moest doen.

Om het aantal schadevrije jaren te herstellen moest de consument binnen 12 maanden na betaling de schade-uitkeringen (terug)betalen aan de verzekeraar. De klacht van de consument is ongegrond en zijn vordering zal worden afgewezen.

4. De beslissing

De commissie wijst de vordering af.

Deze uitspraak is bindend. Of u tegen deze uitspraak beroep kunt instellen, kunt u nalezen in regel 7 van het Reglement Commissie van Beroep Kifid – vanaf 1 april 2022, te vinden op de website www.kifid.nl/reglementen-en-statuten. In regel 18.1 van dat reglement is bepaald dat beroep kan worden ingesteld tot 6 weken na de dag van deze uitspraak. Meer informatie over het instellen van beroep kunt u vinden op de website www.kifid.nl/in-beroep-gaan-bij-kifid.

Binnen 2 weken na verzending van de uitspraak kunt u schriftelijk verzoeken een overduidelijke vergissing in de uitspraak zoals een schrijffout, een verkeerde naam/datum of een rekenfout te herstellen. De beslissing in de uitspraak kan hiermee niet ter discussie worden gesteld. Ook kunt u binnen 2 weken na verzending van de uitspraak schriftelijk verzoeken de uitspraak aan te vullen als u vindt dat niet op alle onderdelen van uw vordering is beslist. Dit ziet niet op de situatie waarin u meent dat de Geschillencommissie Kifid niet op al uw argumenten is ingegaan. Meer informatie hierover staat onder vraag 58 en 59 van het Reglement Geschillencommissie Kifid – vanaf 1 april 2022, te vinden op de website www.kifid.nl/reglementen-en-statuten.

Contactgegevens Klachteninstituut Financiële Dienstverlening

Telefoonnummer: 070 - 333 8 999

Website: www.kifid.nl

Bijlage - Relevante bepalingen uit de overeenkomst

4 Uw premie

(...)

4.b Waarvoor gebruiken wij uw schadevrije jaren?

Bij de start van uw verzekering kijken wij naar het aantal jaren dat u aantoonbaar zonder schade heeft gereden. Hoe langer u al zonder schade reed, hoe meer korting u krijgt op uw premie.

(...)

verder gebruiken wij uw schadevrije jaren niet meer om die korting te bepalen. Wij houden alleen nog bij hoeveel schadevrije jaren u heeft. Bij een schade raakt u schadevrije jaren kwijt en zonder schade krijgt u er 1 bij. (...)

4.b Hoe berekenen wij elk jaar de korting of de toeslag op uw premie?

Voor uw korting geldt na het eerste verzekeringsjaar alleen nog de bonus-malustabel en de trede waarop u staat in deze tabel. De korting krijgt u op de premie voor de aansprakelijkheids-, casco- en beperkt cascoverzekering.

Wij houden elk jaar bij of u wel of geen schade heeft gehad. Is in een verzekeringsjaar een schadevergoeding uitbetaald of verwachten wij te moeten betalen? dan krijgt u minder korting. Is er geen schade, dan krijgt u er korting bij tot maximaal 85%. (...)

4.d Welke schades tellen niet mee voor de bonus-malus en schadevrije jaren tabel?

Niet alle schades tellen mee voor de bonus-malusladder. Wat niet meetelt is:

- de schade die wij volledig hebben verhaald;
- het deel van de schade dat wij niet kunnen verhalen, omdat u dit kreeg op basis van de vergoedingsregeling volgens deze voorwaarden;
- de schade die wij (gedeeltelijk) niet kunnen verhalen door een schaderegelingsovereenkomst met een andere verzekeraar;
- schades met een voethanger of fietser zonder dat de bestuurder van uw auto een verkeersfout of -overtreding heeft begaan;
- een vergoeding voor de volgende dekkingen in deze voorwaarden;
 - bliksemingslag, blusmiddel, kortsluiting, ontploffing of zelfontbranding;
 - een schade die is verzekerd volgens de beperkt cascoverzekering;
 - hulpverlening

- hulp aan gewonden
- reddingskosten
- zekerheidstelling.

U mag de schade ook zelf betalen. u kunt dit doen tot 12 maanden nadat wij de schade hebben vergoed. Als u hiervoor kiest, passen wij uw schadevrije jaren weer aan.

(...)